U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **E. N.**, zast. JUDr. Radkem Kellerem, advokátem, se sídlem Jaselská 23, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 4. 2011, č. j. 56 Az 4/2011 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 2. 2011, č. j. OAM-58/ZA-ZA06-ZA14-2011, bylo rozhodnuto, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. a) zákona č. 325/1999, o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu s tím, že podání žaloby nemá v souladu s § 32 odst. 3 téhož zákona odkladný účinek. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný poukázal na Protokol č. 24 ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, vyhlášen pod č. 44/2004 Sb. m. s., ve znění Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, vyhlášena pod č. 111/2009 Sb. m. s. (dále též „Protokol“), který je podle čl. 51 Smlouvy o Evropské unii nedílnou součástí Smluv. Vyložil, že podle Protokolu se členské státy Evropské unie se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod navzájem považují pro veškeré právní a praktické účely spojené se záležitostmi azylu za bezpečné země původu, ledaže nastane některý z Protokolem vymezených případů. Za bezpečnou zemi původu ve smyslu Protokolu lze považovat i Slovenskou republiku, jejímž je žalobce státním občanem.

Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 18. 2. 2011, ve které navrhl, aby Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému

k novému projednání. Současně navrhl, aby soud přiznal žalobě odkladný účinek ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Žalovanému vytýkal nedostatečné zjištění skutkového stavu a nesprávné právní posouzení věci. V doplnění žaloby ze dne 23. 2. 2011 požádal, aby mu soud udělil mezinárodní ochranu, a to na dobu 7 let.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 8. 4. 2011, č. j. 56 Az 4/2011 – 31, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává. V odůvodnění rozsudku krajský soud nejprve konstatoval, že vzhledem k tomu, že ve věci rozhodl neprodleně po obdržení nutných podkladů, nepovažoval za nezbytné rozhodovat o návrhu na přiznání odkladného účinku; žalobce nicméně podle názoru soudu neosvědčil, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro něho nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Vyšel ze zjištění, že je nesporné, že žalobce je státním příslušníkem členského státu Evropské unie. Následně podrobil rozboru Protokol o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, který stanoví, že se členské státy navzájem považují za bezpečné země původu, a taxativně vymezuje výjimky z tohoto pravidla. Vzhledem k tomu, že nenastala žádná z uvedených výjimek, přičemž ani žalobce v této souvislosti nevznesl žádné námitky, dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný rozhodl správně, pokud žádost žalobce posoudil jako nepřípustnou podle §10a písm. a) zákona o azylu. Konstatoval, že nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že v případě žalobce došlo k porušení Ústavy České republiky. S ohledem na použité ustanovení zákona o azylu žalovaný nebyl povinen zabývat se otázkou dostupnosti ochrany žalobce v zemi původu; krajský soud nicméně dodal, že vzhledem k tomu, že žalobce netvrdil, že by proti rozhodnutím slovenských soudů o jeho částečném zbavení způsobilosti k právním úkonům či uložení ambulantní a posléze ústavní psychiatrické léčby podával opravné prostředky nebo že by tak učinit nemohl, a správnost těchto rozhodnutí ani nijak nezpochybňoval, je zřejmé, že v zemi původu nevyužil zákonem dané prostředky, pokud se domníval, že jeho práva byla porušena.

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně se žalobce (dále též „stěžovatel") bránil kasační stížností ze dne 20. 4. 2011, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Pro případ pochybností o oprávněnosti kasační stížnosti požádal o nařízení jednání ve věci. Krajskému soudu vytýkal, že nevzal v úvahu stěžovatelem tvrzené závažné porušování jeho lidských práv a svobod ze strany Slovenské republiky. Krajský soud tyto důvody nezkoumal a nepřikládal jim žádnou důležitost, ačkoliv se jedná o zásadní kritéria aplikace Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie. Poukázal na znění § 10a písm. a) zákona o azylu a argumentoval, že splňuje věcné podmínky stanovené Protokolem, konkrétně pod písm. c) a d) vymezené výjimky z pravidla, že se členské státy navzájem považují za bezpečné země původu; má za to, že oba požadavky byly v jeho případě splněny. Požadoval, aby Nejvyšší správní soud přímo a přednostně před českým zákonem aplikoval Protokol jako součást primárního práva Evropské unie, popř. dovodil rozpor mezi ustanovením směrnice a českého zákona a tento rozpor řešil tak, že nebude aplikován český zákon. Závěrem uvedl, že v situaci, kdy byl dlouhodobě pod vlivem psychiatrických medikamentů a nemohl řádně mluvit, myslet ani komunikovat, neměl možnost se ani řádně procesně bránit proti rozhodnutím slovenských soudů.

Nejvyššímu správnímu soudu bylo následně doručeno doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 7. 2011, ve kterém stěžovatel v návaznosti na svoji argumentaci v řízení před krajským soudem vyložil, že k opuštění Slovenské republiky byl donucen v důsledku toho, že ze strany slovenských orgánů byl v období od června 2001 vícekrát umístěn do psychiatrické léčebny, mimo jiné na základě znaleckých posudků z let 2003 a 2004, vypracovaných po vyšetření stěžovatele na zdravotním středisku v Dubnici nad Váhom a konstatujících, že stěžovatel je nebezpečný pro společnost. Jakkoliv formálně tuto možnost měl, fakticky se proti rozhodnutí slovenských orgánů a soudů bránit nemohl, aktuálně nicméně podal u Okresního soudu v Trenčíně návrh na zrušení ochranné ambulantní léčby ze dne 31. 3. 2011, o němž je vedeno řízení sp. zn. 4 Nt 12/2011, a dále návrh na zrušení rozhodnutí o omezení způsobilosti k právním úkonům ze dne 10. 3. 2011, o němž je vedeno řízení sp. zn. 31 Ps 5/2011, v obou řízeních je zastoupen na základě plné moci Mgr. Karolem Vlasákem, advokátem, se sídlem v Trenčíně. Již dříve byl u téhož soudu MUDr. J. Š., psychiatrická ambulance Trenčín, společně se starostou obce Horná Súča jako soudem ustanoveným opatrovníkem stěžovatele podán návrh na změnu nařízené ochranné ambulantní léčby na léčbu ústavní, na uzavřeném oddělení, ze dne 8. 12. 2010, o němž je vedeno řízení pod sp. zn. 1 Nt 13/2008, rovněž v tomto řízení je stěžovatel zastoupen jmenovaným advokátem. Poté, co se odmítl v únoru či březnu 2011 dostavit za opatrovníkem, bylo po něm policií vyhlášeno celostátní pátrání pro nezvěstnost, na což stěžovatel zareagoval uprchnutím do Česka. Pátrání bylo v mezidobí zastaveno. Vyložil, že důvodem pronásledování je jeho silné židovské a římskokatolické vyznání, které cítí potřebu veřejně vyjadřovat mimo jiné nošením roucha a dalších náboženských symbolů, čtením z Písma svatého na veřejnosti a probíráním života a poselství Ježíše Krista s ostatními lidmi. Silné náboženské vyznání, odlišující se od většiny, a jeho veřejné projevování je podle stěžovatele na Slovensku důvodem jeho pronásledování, které naplňuje kritéria § 2 odst. 8 zákona o azylu, jakož i dlouhodobé psychiatrické léčby injekcemi a léky včetně sedativ. V případě návratu na Slovensko se obává umístění do ústavní léčby. Odvolával se na čl. 10, 11, 18 a 19 Listiny základních práv Evropské unie, a dále čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Přiložil mimo jiné rozsudek Okresního soudu v Trenčíně ze dne 13. 11. 2009, č. j. 34 Ps 9/2007 - 96, kterým byl částečně zbaven způsobilosti k právním úkonům, týkajícím se zdravotní péče o vlastní osobu, a dále potvrzení Sociální pojišťovny, pobočka Trenčín, ze dne 9. 6. 2011, č. X, že pobírá invalidní důchod ve výši 344,70 Eur měsíčně.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 5. 5. 2011 navrhl její zamítnutí s tím, že dle jeho názoru nemají námitky stěžovatele v kasační stížnosti opodstatnění a krajský soud se jimi dostatečně zabýval a vyvrátil je v napadeném rozsudku, s jehož odůvodněním se žalovaný zcela ztotožňuje. Mimoto žalovaný upozornil na to, že námitku naplnění některé z výjimek z pravidla, že se členské státy navzájem považují za bezpečné země původu, předvídaných Protokolem o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, stěžovatel vznesl poprvé až v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož *„jestliže*

kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“ Pokud by tomu tak nebylo, tedy pokud by kasační stížnost stěžovatele ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahovala vlastní zájmy stěžovatele, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Přijatelnost kasační stížnosti je přitom třeba odlišovat od její přípustnosti (resp. absence některého z důvodů nepřípustnosti), která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i důvodnosti kasační stížnosti jako otázky věcného posouzení stěžovatelem uváděných kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele jako atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

Po přezkoumání přijatelnosti kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že **kasační stížnost je nepřijatelná.**

Nejprve je třeba připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana jeho veřejných subjektivních práv již jednou poskytnuta, a to individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu a v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany; je podmíněn výše specifikovaným přesahem vlastních zájmů stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ představuje tzv. neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb., s účinností od 13. 10. 2005. Výklad tohoto pojmu včetně demonstrativního výčtu typických kritérií nepřijatelnosti byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), v němž zdejší soud vymezil, že *přesahem „vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.* Jinými slovy, přichází-li stěžovatel toliko s námitkami, k nimž se Nejvyšší správní soud již vyslovil ve své dřívější judikatuře, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl závěr totožný s již dříve provedeným posouzením.

V témže usnesení Nejvyšší správní soud vymezil, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat

na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z kasační stížnosti a spisové dokumentace se podává, že stěžovatel je občanem Slovenské republiky, který dne 15. 2. 2011 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Na Slovensku pobírá invalidní důchod ve výši 344,70 Eur měsíčně (podle potvrzení ke dni 9. 6. 2011). K opuštění Slovenské republiky byl podle svého tvrzení donucen tak, že zde byl v období od června 2001 na základě několika znaleckých posudků opakovaně podroben ústavní léčbě v psychiatrické léčebně, aktuálně má být vedeno řízení před soudem o nařízení ústavní léčby v diagnostickém centru pro nevidomé a deviantní pacienty. Mimoto byl stěžovatel soudem částečně zbaven způsobilosti k právním úkonům, týkajícím se zdravotní péče o vlastní osobu. Bezprostředním impulsem k útěku do Česka bylo vyhlášení celostátního pátrání po jeho osobě poté, co se odmítl dostavit za soudem ustanoveným opatrovníkem; pátrání bylo v mezidobí zastaveno. V současnosti je před slovenskými soudy rovněž vedeno řízení o návrhu stěžovatele na zrušení ochranné ambulantní léčby, a dále o jeho návrhu na zrušení rozhodnutí o omezení způsobilosti k právním úkonům, v obou řízeních je stěžovatel zastoupen na základě plné moci advokátem. Jako důvod pronásledování na Slovensku, naplňujícího kritéria § 2 odst. 8 zákona o azylu, stěžovatel uvádí své silné křesťanské vyznání, které cítí potřebu rovněž veřejně projevovat. V případě návratu na Slovensko se obává umístění do ústavní léčby. Namítá porušování svých lidských práv a svobod ze strany Slovenské republiky jako zásadní kritérium aplikace Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie. Podle jeho názoru jsou v jeho případě naplněny výjimky z pravidla, že se členské státy navzájem považují za bezpečné země původu, konkrétně věcné podmínky stanovené pod písm. c) a d) Protokolu. Požaduje, aby Nejvyšší správní soud přímo a přednostně před českým zákonem aplikoval Protokol jako součást primárního práva Evropské unie, popř. aby dovodil rozpor mezi ustanovením směrnice a českého zákona a tento rozpor řešil tak, že nebude aplikován český zákon.

Podle jediného článku Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie: „*Se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie se členské státy navzájem považují pro veškeré právní a*

praktické účely spojené se záležitostmi azylu za bezpečnou zemi původu. Žádost příslušníka členského státu o azyl může proto jiný členský stát zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování pouze v následujících případech:

a) jestliže se členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, rozhodne poté, co vstoupí Amsterodamská smlouva v platnost, využívaje článku 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přijmout opatření, která se na jeho území odchylují od povinností vyplývajících z úmluvy;

b) jestliže bylo zahájeno řízení podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii a Rada nebo případně Evropská rada o něm ještě nerozhodla s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem;

c) jestliže Rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem, nebo jestliže Evropská rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 2 uvedené smlouvy s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem;

d) jestliže členský stát s ohledem na žádost státního příslušníka jiného členského státu o azylu rozhodl jednostranně; v takovém případě bude Rada neprodleně informována; při zkoumání žádosti se vychází z domněnky, že žádost je zjevně neodůvodněná, aniž je jakýmkoli způsobem ohrožena rozhodovací pravomoc členského státu.“

Podle čl. 51 Smlouvy o Evropské unii *„protokoly ke Smlouvám a jejich přílohy tvoří jejich nedílnou součást.“*

Právní povaha Protokolu byla vyložena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2006, č. j. 3 Azs 259/2005 – 42, publikován pod č. 977/2006 Sb. NSS, takto: *„Protokol o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie (vyhlášený pod č. 44/2004 Sb. m. s.) je přímo účinným hmotněprávním předpisem komunitárního práva, jenž má aplikační přednost před právem vnitrostátním. Povinností správního orgánu je aplikovat Protokol za užití s ním konformní vnitrostátní procesní normy, kterou bylo v době před účinností zákona č. 57/2005 Sb. ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“* Právní úprava Protokolu nalezla svůj odraz v § 10a písm. a) zákona o azylu, který byl do zákona o azylu zaveden zákonem č. 57/2005 Sb., s účinností od 1. 2. 2005, a to právě za účelem uvedení českého práva do souladu s Protokolem. Podle tohoto ustanovení *„žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, byla-li podána občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství.“* Na toto ustanovení navazuje § 25 písm. i) zákona o azylu, podle něhož *„řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná.“*

Je nepochybné, že stěžovatel jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany je občanem Slovenské republiky, tedy občanem Evropské unie ve smyslu čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve čl. 17 Smlouvy o založení Evropského společenství). Je rovněž nepochybné, že stěžovatel nesplňuje podmínky stanovené právem Evropské unie, tedy že v případě Slovenské republiky nenastal žádný z případů podle písm. a) až d) Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, přičemž pouze v těchto případech by mohla Česká republika žádost stěžovatele jako občana Slovenské republiky o udělení mezinárodní ochrany zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování. Pokud se stěžovatel domnívá, že podmínky stanovené pod písm. c) a d) Protokolu splňuje, pak zdejšímu soudu není jasné, z čeho stěžovatel toto své tvrzení dovozuje. Pro možnost zvažovat udělení mezinárodní ochrany občanu jiného členského

státu by totiž bylo nutné objektivní nastoupení některého z případů stanovených Protokolem ad a) až d), např. pokud by Rada zahájila vůči tomuto členskému státu řízení o závažném porušení hodnot, na nichž je Unie založena. Je nepochybné, že v případě Slovenské republiky žádná z uvedených okolností naplněna nebyla. Případné naplnění některé z výjimek nelze zkoumat individuálně, na základě tvrzení o zásahu do subjektivních práv jednotlivce a s ohledem na postup členského státu v konkrétním případě, jak stěžovatel požaduje.

Ohledně argumentu stěžovatele, že v projednávané věci je třeba přímo a přednostně před českým zákonem aplikovat Protokol jako součást primárního práva Evropské unie, lze citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze 22. 8. 2006, č. j. 4 Azs 231/2005 – 50, který se rovněž týkal žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze strany státního příslušníka Slovenské republiky a v němž zdejší soud vyložil, že stěžovatel *„sice korektně vycházel z názoru, že Protokol je přímo účinným pramenem práva, který má přednost před vnitrostátní právní úpravou, z výše uvedeného je však zřejmé, že již v době rozhodování správního orgánu existovala pro situace, jaká nastala v projednávaném případě, vnitrostátní právní úprava s Protokolem obsahově konformní, neboť stejně jako Protokol předvídala pro žadatele přicházející z bezpečné země původu režim zkráceného správního řízení vylučujícího meritorní posouzení věci. Novela zákona o azylu pak pouze umocnila tento restriktivní přístup pro státní příslušníky členských zemí EU zavedením institutu nepřípustnosti žádosti o azyl. Pro uplatnění zásady aplikační přednosti komunitárního práva před právem národním tudíž nebyl za dané situace důvod, neboť právní úprava vnitrostátní nebyla s právní úpravou komunitární v obsahovém rozporu. Nic proto nebránilo aplikovat obsah Protokolu za použití ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a využít tak pro aplikaci normy komunitárního práva kompatibilní vnitrostátní procesní předpis.“*

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelova kasační stížnost nepředstavuje žádný z výše uvedených modelových případů přijatelnosti, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jak byl tento pojem podrobně vyložen výše, přičemž stěžovatel ani neuvedl, v čem konkrétně přesah vlastních zájmů spatřuje. Mimo citovaného rozsudku ze 22. 8. 2006, č. j. 4 Azs 231/2005 – 50, se Nejvyšší správní soud obdobnou věcí, týkající se žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze strany občanky Slovenské republiky společně se třemi nezletilými dětmi, zabýval rovněž v usnesení ze dne 12. 7. 2007, č. j. 5 Azs 39/2007 – 60, kterým byla jejich kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost, a k totožným závěrům dospěl také v rozsudku ze dne 15. 12. 2006, č. j. 8 Azs 156/2005 – 61, či rozsudku ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 – 83. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry uvedené konstantní judikatury, týkající se skutkově obdobných případů, a neshledává důvodu se od nich odchýlit ani v nyní projednávané věci.

Nejvyšší správní soud proto neshledal námitky stěžovatele důvodnými a konstatoval, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Žalovaný postupoval správně, pokud rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. a) zákona o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany proto podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný plně respektoval nejen právní úpravu zákona o azylu jako autonomní procesní úpravy na úrovni českého práva (která na úrovni unijního práva

prakticky chybí), ale též Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie jako přímo účinného hmotněprávního předpisu unijního práva. Nejvyšší správní soud dodává, že v projednávané věci nepřipadá v úvahu aplikace čl. 3 ani žádného jiného ustanovení směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (tzv. kvalifikační směrnice), která pojmově upravuje právní status uprchlíků jako státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, tedy nikoliv občanů členských států Evropské unie. V případě stěžovatele nemohlo dojít ani k porušení jeho základních práv a svobod, garantovaných Listinou základních práv a svobod, Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod či Listinou základních práv Evropské unie.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud uzavírá, že bez ohledu na výše uvedené právní hodnocení nelze než konstatovat, že stěžovatel ani odpovídajícím způsobem nedoložil své pochybnosti o postupu slovenských orgánů. Z jeho podání, jakož i zdejšímu soudu předložené spisové dokumentace se podává, že ambulantní, jakož i ústavní léčbě v psychiatrické léčebně byl stěžovatel podroben na základě odborných lékařských vyšetření a vypracování opakovaných znaleckých posudků a rovněž jeho částečné zbavení způsobilosti k právním úkonům, týkajícím se zdravotní péče o vlastní osobu, bylo provedeno soudem a za dodržení příslušných hmotněprávních i procesních předpisů slovenského práva. Stěžovatel mimoto sám poukazuje na to, že v současné době je před slovenskými soudy vedeno řízení o jeho návrhu na zrušení ochranné ambulantní léčby, jakož i o návrhu na zrušení rozhodnutí o omezení způsobilosti k právním úkonům, přičemž stěžovatel je v obou řízeních zastoupen na základě plné moci advokátem, kterého si sám zvolil. Stěžovatel nijak nekonkretizuje, jakému dalšímu útlaku z důvodu své víry měl být na Slovensku vystaven a v čem mělo spočívat jeho pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu, naznačuje toliko postih za výrazné veřejné projevy svého náboženského vyznání. Bez znalosti podrobností lze nicméně konstatovat, že za nepřiměřené projevy na veřejnosti, kterými by překročil meze zákona, by stěžovatel mohl být postižen rovněž v České republice, a to především zákrokem Policie České republiky v zájmu ochrany veřejného pořádku. V této souvislosti lze poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu k pojmu pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 a navazujících ustanovení zákona o azylu, z níž je zřejmé, že minimálně na základě skutkového a právního stavu, jak byl tento zdejšímu soudu doložen, nelze u stěžovatele o naplnění definičních prvků pojmu pronásledování uvažovat (srov. například rozsudek ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 – 98, publikován pod č. 1913/2009 Sb. NSS, rozsudek ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 – 101, publikován pod č. 1806/2009 Sb. NSS, rozsudek ze dne 17. 8. 2005, č. j. 4 Azs 409/2004 – 69, rozsudek ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 – 37, rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 – 48).

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky stěžovatele v kasační stížnosti uvedené a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatoval, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a podle § 104a s. ř. s. kasační stížnost

odmítl pro nepřijatelnost. Současně zdejší soud dodává, že pokud má stěžovatel i nadále zájem o pobyt na území České republiky, je třeba, aby se orientoval na příslušné instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jejichž využití je v jeho případě namístě, na rozdíl od právní úpravy zákona o azylu.

Podle § 109 odst. 1 s. ř. s. *„o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání.“* Přestože stěžovatel pro případ nevyhovění kasační stížnosti požadoval nařízení jednání ve věci, Nejvyšší správní soud vzhledem k tomu, že to s ohledem na povahu věci nepovažoval za vhodné ani neprováděl dokazování, nenařídil k projednání kasační stížnosti jednání a o této rozhodl v souladu s citovaným ustanovením bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu